

Jog & Fegyver

Miként korábbi számunkban már fenyegettem az olvasókat, most a bíróság ítéletek következnek elsősorban okulásul, a saját repertoárból az idei évről, de a teljesség igénye nélkül, aztán majd következnek mások is, mihelyt lezárultak. A jelen számban két büntető és egy közigazgatási ügy kerül terítékre. Az ismertetett ügyek közül csak a második származik a fővárosból, aminek azért van jelentősége, mert jelenleg 20 különböző jogalkalmazás történik kicsiny hazánkban, a 19 megye a maga vármegyei szemléletével plusz a főváros, aminek a jogalkalmazói- ítélezői szemlélete igyekszik a vidéki felfogás fölé emelkedni. Nézzük tehát az eseteket.

A gyűjtők

2007-ben a sajtó alaposan tele volt annak a négy főnek az esetével, akiknél a rendőrök „hatalmas fegyverarzenált” foglaltak le a házkutatások során. Lehetett is mutogatni TV-ben csak úgy PR szempontból. Mostanában került pont az ügy végére. Jellemzően az elkövetők alapvetően büntetlen előéletűek voltak (*na, jó az egyiküknek volt egy kis sara, de hát ő így járt*) és a fegyvereknek sem volt szerepe semmilyen bűncselekményben. Tény viszont, hogy mind a négyen egymással laza kapcsolatban álltak, és egymás között cserélgették, adták - vették a fegyvereket. Elsősorban hatástalanítottakat, de bizony időnként becsúszott egy-egy lőfegyver is, ami megszerzésének nem tudtak ellenállni. Ugyanez vonatkozott a lőszerekre is. Mivel semmiféle bűnözői tapasztalatuk nem volt, az egyikük megbukása már rántotta magával a többit is. Nem kellett hozzá nagy nyomozói bravúr. A meglehetősen sok hatástalanított fegyver, tartozék, stb. mellett azért lefoglaltak vagy 690 db lőszert, mi gyakorlatilag 17 különböző fajtából tevődött össze. Volt köztük egy darab 1910-ben gyártott 8 mm-es Steyr, néhány 7,65 mm Long 1937-ből, pár .32 S&W Browning Auto (7,65*15) 1937-ből, ugyancsak pár darab 8*57 mm-es 1938-ból és persze az 50-es évek hazai hadi lőszerai (7,62mm TT), valamint amikhez később a katonai szolgálat alatt meg az MHSz-ben hozzá lehetett jutni.

Aztán persze volt egy JW-15A típusú (kínai) .22LR puska osztrák fegyvervizsga jellel, Norconia távcsővel és házi gyártmányú hangtompítóval, egy Mannlicher M1895 8*56R puska, egy C.G. Haenel Suhl M1891 8*57 I puska és egy Moszin –Nagant M1944 puska. A pisztolyokat egy Little Tom 6,35 mm Browning, egy Beholla 7,65 mm Browning és egy FÉG R78 7,65 mm Browning képviselte. Ez utóbbi sorsa igen érdekesen alakult, mivel a gyári számot valaki kiköszörülte belőle. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy működőképesnek az igazságügyi szakértők is csak a .22-es puskát és az R78-ast tekintette. A többi fegyverről látszott, hogy eredendően alkatrészhiányosak voltak és a gyűjtők próbálták ezeket – már csak a látvány miatt is – kiegészíteni (házilagos markolathéjak, sátorvasak, stb.)

Annak talán nincs is nagy jelentősége, hogy melyik fegyvert vagy löszert éppen kinél foglalták le, mert az ítélet azt állapította meg, hogy valamiképpen mindegyiküknek volt valami köze a fegyverekhez, löszerekhez. Még annak is, akinek nem volt egyéb szerepe, mint az, hogy az általa ismert gyűjtőket összehozta. Na, nála, csak a polcra dísznek kitett lőszer (2 db) volt a bizonyíték. A büntetőeljárás során mindenki gyakorlatilag beismerésben volt.

Értelme sem lett volna tagadni mindazt, amit a rendőrök lefoglaltak. Megjegyzendő, hogy a vallomások szerint minden fegyvert vagy találtak, vagy ismeretlen személytől vették a piacon és ezt minden szinten el is hitték. Kicsit aggódtam a kiköszörült gyártási számú R78 miatt, ugyanis a szakértő a kiköszörült gyári számot tökéletesen olvashatóvá tette és bizony az én védencemet is érintette a dolog. Gondoltam is, hogy most aztán nagy borítás lesz, de a kutyát nem érdekelte, hogy honnan származik. Az egyértelmű volt, hogy a FÉG gyártotta, a gyártási száma olvasható lett, és mint köztudott a rendőrség civil ruhás állományának is ez a típus volt a szolgálati fegyver. Mindezek ellenére még csak igény sem mutatkozott arra (*sem a rendőrség, sem az ügyészség, sem a bíróság részéről*), hogy kiderüljön, honnan származik, hova is kerülhetett miután kikerült a gyárból, pedig erre az elvi lehetőség rendelkezésre áll. Mindenki megelégedett azzal, hogy ki lett köszörülve a gyártási szám és így a gyanúsítottak közül, akik egymás között adták-vették ezt a pisztolyt mindegyiket be lehetett még gyanúsítani az egyedi azonosító jel meghamisításának vétségével is. Mintha a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette nem lett volna éppen elég.

A bíróság feltehetően belátta, hogy függetlenül az elkövetett bűncselekményektől alapvetően mániákus gyűjtőkről van szó. A lőfegyverek többségéhez nem volt megfelelő lőszer, míg a löszerek döntő részéhez nem volt lőfegyver. A kettő közötti átfedések, ha nem is mondhatók a

véletlen művének, de annyira esetlegesek, hogy a lőfegyverek felhasználásának igazán komoly lehetősége nem állt fenn. Ezek közül talán a kínai .22-es a kivétel amivel azért kellő gyakorlással egy őz azért elejthető csak úgy vadorzásilag. A bíróság minden elkövető részére egy minimum mértékű szabadságvesztést szabott ki melynek végrehajtását a maximumhoz közeli időre felfüggesztette. A négy közül egyiküknek volt csak pechje, akinek egy teljesen másmilyen jellegű ügyben már volt felfüggesztettje, így neki kompletten kell leülni ezt is a korábbi büntetéssel. Persze, ha hatályos jogszabályunk ismerné a gyűjteményi célt, miként ezt korábban ígérettek, akkor nem biztos, hogy szükség lett volna erre a büntetőeljárásra.

A flóbertes

Próbáltam ennek az ügynek valami más címet adni, de most erre tellett. Tény, hogy az elkövető több flóbert fegyverrel rendelkezett még abból az időkből, amikor ezt bárki szabadon megtehette. Volt köztük működőképes, működésképtelen, javított, átalakított. Különösebben nem foglalkozott velük az utóbbi időben, minden ilyen dolgát a ház pincéjében tartotta (*tehát nem vitte magával, nem mutogatta, nem értékesítette, nem lövöldözött vele, stb.*) egészen addig, míg a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Osztály le nem csapott rá. Döbbenet vettem észre a nyomozati iratok között, hogy a Nemzeti Nyomozó Iroda még poligráfos vizsgálatot is végzett az ügyben. De aztán végigtekintve a kérdéseket rögtön rájöttem, hogy csak a 2007. március 15-i készülődés hozta erős izgalmi állapotba a szervet (mármint a hivatalos szervet) gondolom jó hazai szokás szerinti névtelen feljelentés alapján. Megjegyzendő, hogy a pincéből mindent lefoglaltak, ami nem volt lebetonozva, így aztán minden ment is a szakértőhöz, aki nem győzte szétválogatni, hogy mivel is kellene igazából foglalkozni, a sok ilyen-olyan vasdarab közül. Persze azért akadt mit „megszakérteni”. Volt ott 9 mm Flóbert pisztoly, 6 mm Flóbert pisztoly, 6/10 kaliberjelű félkész Flóbert pisztoly, 6 mm Flóbert kaliberű átalakított (csőhosszabbított) tűzlövetű pisztoly, 6 mm alkatrészhiányos Flóbert pisztoly, 4 mm Flóbert kaliberű egylövetű pisztoly. Meg persze töltények, hüvelyek, gömblövedékek, táruk, alkatrészek vagy legalább alkatrésznek tűnő dolgok (úgy, mint csapok, rugók, acélhengerek stb.)

El lehet képzelni az ijedelmet, amit a hatóság okozott. A Sherpa sörözőben összegyűlt gázfegyveresekre lecsapó akció sem volt semmi, de hogy néhány kiló spiáter miatt még a Nemzeti Nyomozó Iroda is aktivizálta magát, azért az már valami. Biztos a móri fiaskót akarták valahogy helyre ütni és ezek a „veszedelmes eszközök” pont jól jöttek hozzá.

A gyanúsított már a kezdet kezdetén mindent beismer, semmit sem tagadott. Minden az övé. Vette, cserélte, szerelte, átalakította, aztán szépen megfedkezett róluk az idők folyamán. Mint fegyverkereskedő ilyen dolgokkal foglalkozik nap mint nap, nem tűnt fel neki, hogy van néhány plusz otthon. *Gondolom, hogy ha cukrász lett volna, akkor a pluszban levő krémes nem tűnt volna fel, de ezt a poént a bíróság nem nagyon értékelte, vagy nem is értette.* A tárgyalásra behívott igazságügyi szakértőből próbáltam valahogy kihúzni, hogy ezek csak flóbert fegyverek, amik biztos jók valamire, de azért egyik sem egy 6,5*52 mm-es Mannlicher Carcano M91/38 bolt-action 4*18-as optikával¹ vagy egy 7,65 mm Scorpio (Vzor 61)², de sok eredményt nem értem el vele. Próbáltam informálódni, hogy ugyan milyen csőtorkolati energiát mért a szakértő a nyomozás alatt, hogy mégis megtudhassuk mennyire veszélyesek ezek a fegyverek, de ezzel sem mentem semmire, mert a lőfegyver minősítés nem függvénye csőtorkolati energiának, így azt nem is kell megmérni már.

Ez ugyan tételesen igaz, de jó lett volna valahogy bebizonyítanom, hogy igen is van különbség egy 4 mm Flóbert kaliberű spiáter anyagú fegyvernek látszó tárgy, ami jogilag lőfegyvernek minősül és egy .357 Magnum kaliberű S&W acélárú között, ami ugyanúgy fegyvernek néz ki és jogilag ugyanúgy lőfegyvernek minősül. Próbálkoztam még a Flóbertek sebbalissztikájával, ölőhatásával (ez így most vicces, mert hát azért nagyon fejbe kell valakit ütni vele az ilyen eredményért), de a szakértő a szakterületén kívül állónak tartotta a kérdést és távozott, pedig hát a szakma által elismert 200J³ becsapódási energiát megkövetelő ölőhatárt a flóbert kaliberek fizikailag képtelenek átlépni és ezt jó lett volna, ha egy szakértő mondja el a bíróságnak. A jelenlegi ítélkezés sajnos úgy működik, hogy a gyanúsítottak sorsa jelentős részben a szakértőktől függ. A bírónak még olyan kérdésekben sincs – ítéletben megnyilvánítható- önálló véleménye, amilyen élethelyzetekkel naponta találkoznak, hát még ilyen esetekben, ahol a fegyver kap jelentőséget.

Végső elkeseredésemben kénytelen voltam felhozni mentségül azt a szituációt, hogy a flóbert fegyverek vonatkozásában a jogalkotót terheli a követhetlenné tett jogszabály, hiszen a 2004.szeptember 3-án hatályba lépett 253/2004 (VIII.31.) Korm. rendelet minősítette lőfegyverré és tette engedélykötelessé ezeket a fegyvereket, de a jogszabály 51.§.(1) bek.-e

¹ Ezzel a fegyverrel lőtte le John F. Kennedy elnököt 1963.11.22-én Dallasban Lee H. Oswald (legalább is a Warren Bizottság hivatalos, de mindenképpen megkérdőjelezhető jelentése szerint)

² Ezzel a fegyverrel ölte meg 55 napos fogságának végén Aldo Moro olasz keresztény-demokrata politikust 1978.05.09-én (vagy még előző napon) Mario Moretti, a Vörös Brigádok vezetője.

³ Az ölőerőről részletesebben olvashatnak Földi Ferenc: Gondolatok a hatásosságról című cikkében a Hadmérnök I. évf. 3. számában. (Interneten elérhető a teljes cikk)

ennek a hatálybalépését kitolta 2005.06.30.-ra, majd a 118/2005 (VI.27.) Korm. rendelet 1.§. (1) bek.-e ezt a határt tovább toltta 2006.06.30. Így aztán az állampolgár ebben a zűrzavarban nem igazán tudhatta, hogy a jogalkotó az ő hatalmas szakmai tudásával mit is akar voltaképpen elérni, hiszen ezt a határidőt is tovább tolhatták volna, de az is lehet, hogy csak elfeledkeztek erről a lehetőségről.

Summa-summarum, a bíróság szabadságvesztést szabott ki *(fele annyit, mint a fentebbi gyűjtőknek)* és annak végrehajtást felfüggesztette *(fele annyi időtartamra, mint a gyűjtőknek)* egyben kijelentvén, hogy további enyhítésnek jogszabályi akadálya van.

Amennyiben emlékeznek az olvasók az idős műszerész mester esetére⁴, aki saját maga gyártott egy meglehetősen jó csőtorkolati energiájú flóbert fegyver és megrovással zárult az ügye, akkor mindenki számára nyilvánvaló, hogy nagyon nem mindegy, melyik bíróság hozza meg az ítéletet.

A vadász

A vadász már nem fiatalember, vagy 35 éve nőtt hozzá puskája. Soha nem volt semmilyen problémája a fegyvereivel kapcsolatosan. Igaz, egyszer betörték a lakásába és a fegyverszekrényét is felfeszítették, de a puskáit nem tartották érdemesnek ellopni az azóta is ismeretlenül maradt tolvajok. Történt azonban, hogy a múlt évben vadászni ment a saját vadásztársaságának területére, ahol egyébként egy állandóan nem lakott ingatlannal is rendelkezik. Ez az épület egy kis zalai falu szélén áll, a dombok között. A vadász, hogy pontosítsa az aznapi közös vadászatot, elsétált a faluban levő vadásztársához. Persze, előtte a fegyverét kivette a Trabantból, mert azt mégsem tartotta igazán biztonságosnak és a biztonsági zárral (ablakokon vasráccsal) védett házba zárta el. Mire végzett a megbeszéléssel - pedig sok idő nem telt el - már az ajtó feltörve, és a .222 Rem. kaliberű CZ fegyvernek, lőszernek hűlt helye. A vadász azonnal értesítette a rendőrséget, akik megkezdtek a nyomozást, és hogy valami kézzelfogható eredményt is fel tudjanak mutatni, legott bevonták a sértett még megmaradt a 30-06 kaliberű Tikka és a 12/70 kaliberű Laurona fegyverét az engedélyével együtt. Más eredmény az elmúlt közel egy év alatt amúgy sem lett. A vadász a határozat kézhezvételét követően azonnal megkeresett és így már én készítettem el a sikertelen fellebbezést. Természetesen a fellebbezés sikertelenségével már akkor tisztában

⁴ Kaliber 2008. évi júniusi szám

voltam, amikor postára adtam, de hát ez az eljárás rendje. Nem is csalódtam. A II. fokos eljáró rendőri szerv – releváns és irreleváns jogszabályi hivatkozások tömkelegével teletűzdelt - jogerős határozatával a fellebbezést elutasította, így aztán mehettünk végre a bíróságra. A közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perben hibázásra nincs mód, ugyanis ez egy egyfokozatú eljárás és a bíróság döntése ellen nincs helye fellebbezésnek.

Hivatkozási alapunk az volt, hogy a vadász nem sértett jogszabályt, mert a tárolási feltételeket (lemezszekrény) csak a tároló helyen kell betartani. Minden lőfegyvernek csak egyetlen tároló helye lehet, mégpedig az, ami a rendőrségi nyilvántartásban szerepel. A lőfegyvertartási engedély hivatalosan ugyan nem tartalmazza, de a hivatalos feljegyzések között az enyémbe pl. bejegyezték a lakcímemet és tároló helyként pedig, hogy a lakcímmel megegyezik. Feltételezhető, hogy a lakóhely fogalma nem szükségszerűen azonos a lakcím fogalmával, de egy másik ügy lesz hamarosan.

Álláspontunk az volt, hogy amennyiben a lőfegyver kikerül a tároló helyről, akkor szállításban van és a szállítás feltételeit kell betartani, melyek lényegesen eltérnek a tárolási feltételektől.

Itt elsősorban hivatkoztam a K.Z. jogesetére⁵, akinek a nyaralójában levő lőszereit tartották a rendőrök szabálytalanul tároltnak, de a bíróság a szabálysértési eljárás során másként értékelte a rendőri döntést, illetve hivatkoztam V.L. jogesetére, aki a lakó- és tároló helyétől távol a személygépkocsiban elzárva tartotta a fegyvereit, de ellopták azokat. Az ügy többször megjárta a bírói fórumot, minden esetben új eljárásra kötelezve a megyei rendőri szervet, míg a végül megszüntették ellene az eljárás és fegyvereit visszakapta. Az indoklásban az alábbi szöveg is szerepel: *„A Legfőbb Ügyészség állásfoglalásában fogalmazódott meg helyes joggyakorlatként, hogy nem sérti meg az engedélyes a R.42.§.(1) bekezdésének a lőfegyverek tárolására vonatkozó rendelkezéseit, ha nem tárolás, hanem szállítás során lopták el a lőfegyverét. A két tevékenységre (tárolás-szállítás) különböző szabályokat állapít meg a R., így a szállítás során nem követelhető meg a tárolásra előírt kötelezettség megtartása.”*

Természetesen ezeket a határozatokat, megfelelően anonimizálva be is kellett csatolni a bíróságra. Itt aztán az a döntés született, hogy a vadász kapja vissza a fegyvereit és az engedélyét, mert az eljárást lefolytató rendőri szerveknek nem állt jogában a jogszabályokat kiterjesztően értelmezni. A tároló helyről kivett lőfegyverek esetében – bárhova is viszik őket

⁵ Kaliber 200.7 évi decemberi szám első jogesete

– nem követelhető meg a tárolásra előírt szabályok betartása csupán a szállításra előírtakat kell betartani, azok viszont teljesültek, illetve nem merült fel adat arra, hogy ne teljesültek volna. Most már csak azt kell kivárnunk, hogy a rendőrség visszaadja a fegyvereket.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd